

[Axel Ivan Pedersen.]

sammenligning med statstilskuddet, og at en af forudsætningerne for at få andel i det ekstraordinære tilskud måtte både være passende skolepenge og klassekvotienter af en vis størrelse.

Den højtærede undervisningsminister udtalte ved lovforslagets fremsættelse, at konsekvenserne for de storkøbenhavnske realskoler vil blive et væsentlig ringere tilskud, som dog skulle lempes gennem en 5-årig overgangsordning. Dette forhold har givet anledning til drøftelse i udvalget i et samråd med ministeren, og det er herunder blevet fastslået, at denne forringelse ikke vil få tilbagevirkende kraft. De private realskoler har ud over de tilskudsformer, som jeg allerede har nævnt, tillige en mulighed for til deres 8. og 9. klasser at opnå tilskud efter andre tilskudslove, og ændringsforslag nr. 1 indeholder betingelserne for opnåelse af dette tilskud.

I den forbindelse var der vel anledning til at gøre opmærksom på, at da der nu gennem anden lovgivning skabes hjemmel — ganske vist foreløbig på forsøgsbasis — for oprettelse af 10. klasser, var det vel naturligt, at private realskoler, såfremt de kommer med i dette, også får mulighed for tilskud til deres 10. klasser.

På socialdemokratiets vegne skal jeg anbefale de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag samt lovforslaget i dets helhed til vedtagelse. Men jeg kan ikke gøre det uden et hjertesuk over de udviklede regler, der findes for tilskud til de forskellige skoleformer, vi har i vort land, og der er ingen tvivl om, at den undervisningsminister, der engang i en forhåbentlig ikke fjern fremtid vil skabe en rationel og dermed forståelig tilskudsordning for vort lands skolevæsen, vil indlægge sig overordentlig stor fortjeneste.

Raunkjær: Ved første behandling af dette lovforslag udtalte jeg, at der var forskellige ting i det fremsatte lovforslag, vi ønskede ændret og forbedret; og som det er udtalt af den ærede foregående taler, har vi under behandlingen af lovforslaget fundet frem til en løsning — som det også fremgår af betænkningen — således at vi i enighed kan anbefale at stemme for lovforslaget. Vi

går ind for, at skolepengene skal være af en rimelig størrelse.

Til trods for at der er det faste grundtilskud på 4 000 kr. pr. skole og tilskud fra staten på 85 pct. af lærerudgifterne, er de sidste 15 pct. og de andre stigende udgifter, såsom til undervisningsmidler, rengøring, vedligeholdelse, renter af prioriteter m. v., forholdsvis for store byrder. Derfor er der indsat den nye bestemmelse med mulighed for at få supplerende tilskud op til 24 000 kr. på grundlag af dokumenteret opgørelse af behov under hensyn til et skøn over rimeligheden af udgifts- og indtægtsposter, herunder skolepengene.

Vi har jo diskuteret forskellige former for tilskud, men er gået ind for denne løsning af problemet. De skoler i København, Frederiksberg og Gentofte, som omfattes af denne lov, ville i nogen grad få deres stilling forringet i forhold til den gældende lov, hvis de ikke nu blev tilgodeset ved den nye regel i loven. Men i øvrigt er der i § 12, stk. 4, en bestemmelse om, at i de første 5 år bemyndiges ministeren til ved hjælp af supplerende tilskud helt eller delvis at afbøde forringelserne efter denne lovs bestemmelser, og måske vi så til den tid — eller muligvis før — kan tage loven op til nærmere eftersyn.

Og til sidst: siden afgivning af betænkningen er der fra ministeren fremkommet en tilføjelse, der går ud på at ligestille de private realskoler med folkeskolen med hensyn til oprettelse af 10. klasser, og det vil jeg takke ministeren for. Men når det er sagt, vil jeg netop med henblik på ministerens redegørelse i går for den store lærer- og lokalemangel henstille, at der fra ministerens side vises meget stor tilbageholdenhed med oprettelse af 10. klasser i det hele taget.

Man kan vel sige, at den private realskole med denne lovgivning stadig vil have rimelige vilkår at arbejde under. Når der er store betænkeligheder ude omkring for skolernes fremtidsmuligheder, hænger det vel sammen med den usikkerhed, som de mange nyoprettede kommunale realskoler giver, og med de kommunale og amtskommunale myndigheders stillingtagen til de private skoler i det hele taget. Jeg vil da gerne opfordre ministeren til at støtte de